

Bu dönemde yapılan ilginç uygulamalardan biri, Sağlık Müzeleri kurulmasıdır. İstanbul'da 1917 yılında Dr. Adnan Bey (Adıvar) tarafından kurulan Sıhhiye Müzesi aracılığı ile halka, hastalıkların vücutta ne gibi rahatsızlıklara neden olduğu ve bunlardan korunmak için neler yapılması gerektiği, değişik şekillerde anlatılmaya çalışılmıştı. Bu müzede yer alan yağlı boya tablolar, hem hekim hem de ressam olan ve Hoca Ali Rıza'nın talebesi olan Dr. Hikmet Hamdi tarafından yapılmıştı.

Bu müzenin daha sonra 13 ile daha yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Sağlık Müzesi'nde halkı aydınlatmak için yaptırılan yağlı boya resimlerin bir kısmı halen İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü'nde sergilenmektedir. Yine halkı sağlık konusunda bilinçlendirmek amacıyla 13 tane "sıhhi ve içtimaî" film alınmış ve bu filmlerin halka, orduya, okul öğrencileri ve öğretmenlerine bedava seyrettirilmesi sağlanmıştır.

Hastane yapımları, bu döneme ait diğer önemli faaliyetlerden biridir. 1922 yılında toplam 100 olan hastane sayısı, 1932'de 175'e çıkmıştır. Bu hastanelerdeki yatak sayısı da 1922 yılında 7 bin civarında iken 1932'de 10 bini aşmıştır. Özellikle Ankara, Sivas, Diyarbakır ve Erzurum'da açılan numune hastaneleri, tüm branşlarda hizmet veren ve "ömek olan" hastaneler olarak planlanmıştır.

ÖZEL

REŞHA

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİ

ÖZEL

REŞHA

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİ

Sağlık; sadece hastalık ve sakatlık durumunun olmaması değil, kişinin bedeneni, ruhen ve sosyal yönden tam bir iyilik halidir.
Dünya Sağlık Teşkilatı

Türkiye'nin her yerindeyiz...

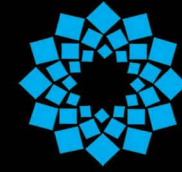

class media

AYRINTILI BİLGİ İÇİN

444 23 18

www.reshasaglikmeslekliyesi.com
www.reshaokullari.com

ÖZEL

REŞHA

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİ

Ulusun tüm bireylerinin sağlıklı olmaları için sağlık koşullarını gerçekleştirmek, devlet durumunda bulunan siyasal kuruluşların en birinci görevidir.

Atatürk

AYRINTILI BİLGİ İÇİN

www.reshasaglikmeslekliyesi.com / www.reshaokullari.com

Atatürk & Sağlık

Sağlıklı bir devlet düzeninin sağlıklı bireyler yetiştirilmesiyle mümkün olduğu gerçeğini bilen Atatürk, Türk milletinin sağlığı ile de yakından ilgilenmiş sağlıklı bir toplum olabilmek için Cumhuriyet döneminde önemli çalışmalar yapmıştır.

Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldıktan sonra, 1920 yılında "Sihhiye ve Muaveneti İctimaiye Vekâleti" kuruldu ve bir süre sonra ismi Sihat ve İctimai Muavenet Vekâleti olarak tekrar düzenlendi. İlk Sihat ve İctimai Muavenet Vekili, Dr. Adnan Adıvar'dı. Daha sonra sırasıyla Dr. Refik Saydam, Dr. Rıza Nur, Dr. Refik Saydam, Dr. Mazhar Germen ve tekrar Dr. Refik Saydam bu görevi yürüttüler. Bu vekâlet, Kurtuluş Savaşı boyunca Adana, Gaziantep, İzmir, Aydın, Balıkesir, Bursa, Kütahya ve Eskişehir gibi illerden ayrılmak zorunda kalan yaklaşık 100 bin kişiyi daha güvenli bölgelere gönderme görevini üstlendi ve bu kişilere yeni yerlerinde yemeklik ve tohumluk vermek, vergi muafiyeti sağlamak gibi faaliyetlerde bulundu. Ayrıca, anne ve babalarını kaybeden çocuklar için de "yetim yurtları" açılarak bu çocukların bakımını sağlama ve çeşitli meslekler öğretmek gibi faaliyetlere girişti.

Bu dönemdeki sağlık politikasının esasını tedavi hizmetleri oluşturmaktadır. Bu amaca yönelik olarak öncelikle yasal düzenlemeler yapılmış, serbest hekim ve diş hekimlerinin çalışmalarını düzenlenmiş, "Etibba odaları" (tabip odaları) kurulmuştur. Bu dönemde çıkarılan kanunlar arasında, 1928'de çıkarılan 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun ile 1930 yılında çıkarılan 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu önemli bir yer tutmaktadır. Bu kanunların birçok maddesi zaman içinde değişmiş olmakla beraber günümüzde halen yürürlüktedir. Bu yasal düzenlemelere paralel olarak, en önemli sorun olan enfeksiyon hastalıklarının incelenmesi ve mücadele yöntemlerinin belirlenmesi amacıyla 1928 yılında 1267 sayılı kanun ile "Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi" kurulmuş, 1931 yılında serum üretim kısmı faaliyete geçmiştir. 1935 yılında da 2767 sayılı Sıtma ve Frengi İlaçları Hakkında Kanun yayımlanmıştır.

AYRINTILI BİLGİ İÇİN

www.reshasaglikmeslekliyesi.com/ / www.reshaokullari.com

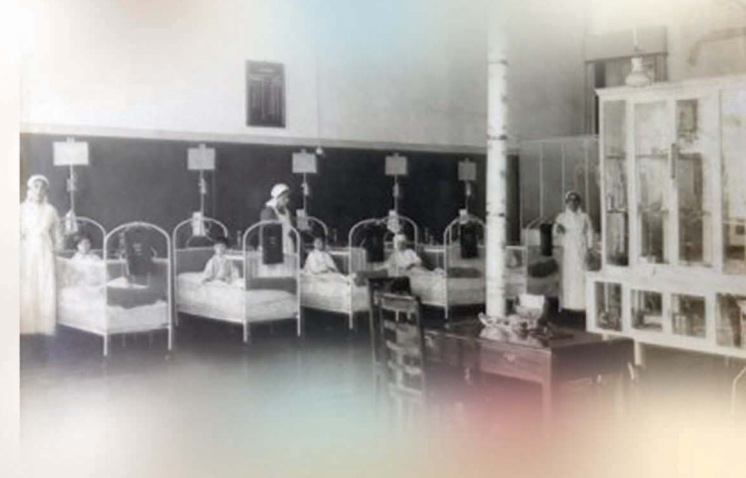
Tıbbiye Mektebi'nde okuyan yoksul çocuklar için 1924 yılında İstanbul'da 200 yataklı bir Tıp Talebe Yurdu açılmış, yurt kadrosu 1929 yılında 300'e çıkarılmıştır. Tıbbiye Mektebi, 1933 yılındaki Üniversite Reformu sırasında Tıp Fakültesi'ne dönüştürülmüştür.

Tedavi edici hekimlik, özellikle enfeksiyon hastalıklarına karşı geliştirilmiştir. O dönemde, ülke nüfusunun yaklaşık yansını enfekte eden sıtma, "Türk ırkının sağlığını tehdit eden birinci neden" olarak görüldüğü için sıtma ile savaşa büyük bir önem verilmiştir. Bu dönemde askerliğe elverişli olmayacak derecede ağır sıtmalı olanların yüzde 20, hatta yüzde 40'a kadar çıktığı bölgeler bulunduğu kaydedilmiştir. Öyle ki, 1921 yılında sıtma tedavisi için kullanılan kinin miktarı yaklaşık 250 kilogram iken, bu rakamın 1931 yılında 28 bin 500 kilograama çıkarılması, Sıhhiye Vekâleti'nin en önemli performans kriterlerinden biri olarak gösterilmiştir. 1925 yılında başlayan sıtma mücadelesinde muayene edilen hasta sayısı 50 bin civarında iken, 1931 yılına gelindiğinde bu rakam da 2 milyon civarına yükselmiştir. Ayrıca, çeşitli illerde 11 sıtma dispanseri ve Adana'da sıtma hakkında incelemeler yapmak ve bu konuda bilgili hekimler yetiştirmek üzere de bir Sıtma Enstitüsü kurulmuştur.

Sıtma kadar önem verilen bir diğer hastalık, o dönemde, körlüğün ve görme kaybının en önemli nedeni olan trahomdur. Trahomla mücadele fikri 1924 yılında oluşmuş ve yapılan ilk inceleme sonuçları, 1927'de Ankara'da toplanan 2. Milli Tıp Kongresi'nde sunulmuştur. 1925 yılında "körlük memleketi" denilen Adıyaman'da açılan 20 yataklı bir hastane ve buna bağlı dispanserleri, özellikle bu hastalığın yaygın olduğu Adana, Gaziantep, Malatya, Urfa, Maraş, Besni, Kilis ve Siverek gibi yerlerde açılan dispanserler izlemiştir.

1930 yılında Adana'da 40 yataklı trahom hastanesi açılmıştır. Ayrıca gezici trahom mücadele araçları ile de diğer illere ve kırsal bölgeye hizmet götürülmeye çalışılmıştır. Hastane ve dispanserlerde gereğine göre 1-2 uzman doktor, bir hemşire, bir sekreter, 2-3 sağlık memuru ve yeterli miktarda hastabakıcı ve hademe görev almıştır. Tüm bu faaliyetleri organize etmek üzere, 1930 yılında Gaziantep'te Trahom Mücadele Reisliği kurulmuştur. Bulaşmayı önlemek için trahomlu öğrencilerin aynı okullarda toplanması düşünülmüş, okula başlayacak öğrencilerin muayeneleri sağlanarak trahomlu olanların bu okullara yönlendirilmesi sağlanmıştır.

1933-1934 yıllarında Adana'da 7, Gaziantep'te 6, Kilis'te 4, Besni'de 1, Adıyaman'da 1, Malatya'da 1, Maraş'ta 1, Urfa'da 3, Siverek'te 1 olmak üzere toplam 25 trahomlu okulu bulunmaktaydı. Bu okullara her gün bir sağlık memuru gönderilmiş ve hasta öğrencilerin tedavileri takip edilmiştir.

Tüberkülozla mücadele için 1924 yılında Heybeliada'da 30 yataklı bir sanatoryum açılmış, daha sonra yatak sayısı 125'e çıkarılmıştır. Bu hastane, yakın zamanlara kadar Heybeliada Göğüs Hastalıkları Hastanesi olarak hizmet vermiştir. Ayrıca Ankara, İstanbul ve Bursa'da birer Verem Savaş Dispanseri açılmış ve halka bedava ilaç dağıtılmasına başlanmıştır. Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi'nde 1931 yılında ağız yoluyla BCG aşısı üretimi gerçekleştirilmiştir. Yine aynı müessesede 1934 yılında, ülke ihtiyacının tamamını karşılayacak kadar çiçek aşısı üretimi gerçekleştirilmiştir. Rize ve civarında önemli bir sorun haline gelen ankilostomiasis hastalığı ile mücadele de bu dönemde yapılan tedavi faaliyetlerinden biridir. Bu hastalığa yönelik olarak 1930-1933 yılları arasında bölgeye gönderilen hekimler aracılığı ile yaklaşık 45 bin kişinin bakım ve tedavisi sağlanmıştır.